

Putin giảng bọ y hay bọ rọ i vào bọ y

Tác Giả: Ngô Nhân Dáng

Thứ Hai, 13 Tháng 10 Năm 2008 12:00

Ngô Nhân Dáng

Khi quân Nga tán công Georgia, láy cá quân đái Georgia đã tán vào vùng Nam Ossetia, nhiáu ngáoi coi nhá ông táng tháng xá Georgia đã rái vào cái báy do ông Vladimir Putin đáo sán. Ông ta chá chá đáp này đá kiám cá “đáy Georgia mát bài hác” và táo cá hái cho hai mián Nam Ossetia và Abkhazia chính thác tách khái Georgia, chá ngày nháp vào nác Nga.

Nháng gán mát tháng sau ngày ông Putin xua quân vào nác láng giáng, nhiáu ngáoi khác lái nghĩ chính con gáu Nga đã bá rái vào báy. Vì cuác hành quân vào Georgia chá mang lái cho nác Nga mát mái lái nhá, là tăng thêm đác hán 200 ngàn dân và má ráng lãnh thá thêm đác 12,500 cây sá vuông, trong khi đián tích Nga đã là ráng nhát thá giái, hán 17 triáu km². Trác khi quân Nga can thiáp, cá hai vùng đát này đã ly khai và chá giao tháng vái Nga rái, không thêm đác mái iá thác tá nào. Sau chián đách Georgia, nác Nga bá thiát vá ngoái giao và vá kinh tá.

Có phái ông Putin đã đái đát tá mình rái vào báy hay không?

Chúng ta không nên coi tháng ông Putin. Ông ta có thá đã tháy trác nháng háu quá tai hái cho nác Nga, nháng ông bát cán. Vì dù cuác chián Georgia có tai hái cho 160 triáu ngáoi Nga trong nhiáu năm tái, nháng giai cáp cám quyán gám các nhà tá bán và cáu sĩ quan công an KGB & chung quanh ông Putin sá nhân đáp này cáng cá đác quyán bính váng vàng hán náa. Và đó mái là chuyán ông Putin quan tâm.

Trên mát ngoái giao, cháa bao giá các nác Âu Châu và Má đáng ý vái nhau trong viác đái phó vái Nga nhá bây giá. Trác đây các nác Âu Châu có thá sá tá ý nghi ngái viác chính phá Má đang đá tán liên tiáp vào Georgia, nháng trong tuán này há không nháng không phán đái mà còn góp mát tay náa. Cuác tán công cáa Nga gây thiát hái cho Georgia hán mát tá Má kim vá kinh tá. Nháng Quá Tián Tá Quác Tá đã háa sá cho Georgia vay 750 triáu Má kim, Ngân Hàng Thá Giái đã cháp thuán món ná 350 triáu Má kim đá xây đáng há táng cá sá. Chính phá Má lái háa mát tá đô la vián trá. Và Liên Hiáp Âu Châu sá vián trá Georgia mát tá đáng Euro (gán tá rái đô la Má) náa.

Putin giảng bọ y hay bọ rọ i vào bọ y

Tác Giả: Ngô Nhân Dáng

Thứ Hai, 13 Tháng 10 Năm 2008 12:00

Một hủ u qu& khác v& ngo& i giao là các n& c c&ng s& n cũ & Âu Châu và các n& c thu& c Liên Bang Xô Viết cũ đ& u lo &ng h& n sau khi quân Nga t& n công Georgia. Lo &ng nh&ng không lo s&, trái & i, h& tìm cách gi& m b& t m& i lo b&ng cách t& n đ& n g& n các n& c Tây Ph&ng và Trung Qu& c h& n. Các n& c vùng bi& n Baltic t& thái đ& rõ r& t nh& t. Ba n& c Latvia, Estonia, và Lithuania đã cùng v& i Ba Lan đ& a ra m& t tuyên ngôn coi cu& c kh&ng ho&ng t& i Georgia là m& t th& thách mà Liên Hi& p Âu Châu (EU) và Minh && c B& c Đ& i Tây D&&ng (NATO) ph& i đ& i đ& u. Ngay sau khi b& n tuyên cáo đ&& c đ& a ra, đ& i s& Nga t& i Latvia đã chính th& c c& nh cáo các n& c trên, nh&ng vô hi& u. C& 3 n& c vùng Baltic đ& u đã t&ng b& Nga sáp nh& p trong th& i Xô Viết, và Ba Lan t&ng b& Nga c&ng s& n hóa trong n& a th& k&, nh&ng nay c& 4 n& c đ& u là thành viên c& a Nato. Đ& u 5 trong hi& n ch&&ng c& a minh && c này vi& t rõ r&ng n& u m& t n& c thành viên b& t& n công thì các n& c khác s& t& i gi& i c& u. Vì th&, h& không run s& tr&& c nh&ng l& i đ& a c& a Nga.

Sau v& Georgia, Ukraine, m& t n& c khác thu& c Liên Xô cũ càng c& m th& y b& đ& a và t& thái đ& c&ng r& n h& n đ& i v& i Nga. V& i 17 tri& u ng&& i nói ti&ng Nga trong m& t qu& c gia có 47 tri& u dân, Ukraine lúc nào cũng lo Nga s& xúi gi& c m& t cu& c n& i lo& n đ& chi& m l& y vùng Crimea ven H& c H& i. Đ&& i th& i c&ng s& n, các chính ph& Liên Xô đ& u có chính sách l& u đ& y dân các n& c vùng Baltic, vùng Caucase, H& c H& i đ& i Siberia, và đ& a ng&& i Nga chính g& c t& i s&ng t& i các qu& c gia này đ& “tr&ng ng&& i.” Nga cũng di dân sang các n& c H& i Giáo & Trung Á nh& v& y.

Tuy b& đ& a tr&& c v& Georgia nh&ng ông t&ng th&ng Ukraine l& i t& ra s& n sàng đ&&ng đ& u v& i ông Putin trong m& t cu& c chi& n tranh cân n&o. Một lý do cũng là đ& ông tranh giành & nh h&&ng v& i bà th& t&&ng, là ng&& i b& coi là quá m& m y& u đ& i v& i Nga. Ông t&ng th&ng s& đ&& c dân Ukraine cho đ& m t& t vì trong tâm th& c dân t& c này không ai quên đ&& c h& n 4 tri& u ng&& i Ukraine đã ch& t đ& i trong v& t& p th& hóa nông nghi& p c& a Stalin h& i 1930. Ngay gi& a c& n kh&ng ho&ng chính tr& vì ông t&ng th&ng và bà th& t&&ng b& t đ&ng, c& hai ng&& i v& n t& p đ& n ông phó t&ng th&ng M& đ& n tr& n an các qu& c gia trong vùng này. Trong tu& n tr&& c, ông Th& T&&ng Putin đã chính th& c tr& n an Ukraine r&ng Nga không bao gi& có tham v&ng trên n& c này, và ông nh& c l& i Nga đã cam k& t t& lâu công nh& n vùng Crimea là thu& c Ukraine.

Các n& c mi& n Trung Á thu& c Liên Xô cũ v& n còn n& m trong vòng & nh h&&ng c& a Nga, nh&ng quy& n l& i c& a h& khi& n n& c nào cũng mu& n đi tìm th& đ& i tr&ng qua đ&&ng liên h& v& i các n& c l& n khác. Một m& c tiêu trong chuy& n đi c& a Phó T&ng Th&ng Cheney tu& n này là đ& n Azerbaijan. Ông s& b& o đ& m n& c này và nh&ng n& c bên kia b& bi& n Caspian nh& Turkmenistan, Kazakhstan, Tajikistan, là đ& u, khí c& a h& có th& an toàn chuy& n qua Azerbaijan và Georgia sang th& tr&&ng Âu Châu và Phi Châu. Nh&ng qu& c gia nhi& u đ& u và h& i đ& t này cũng không mu& n b& l& thu& c vào các đ&&ng đ& n đ& u qua Nga và Iran. Trong tu& n qua b& n n& c trong vùng, v& i s& h& tr& c& a Trung Qu& c, cũng là m& t n& c l&ng gi&ng l& n đã b& y t& tinh th& n đ& c l& p đ& i v& i Nga trong cu& c h& p c& a Liên minh Th&&ng H& i, trong đó h& không &ng h& Nga trong vi& c tách hai vùng đ& t c& a Georgia ra kh& i n& c này. C&ng S& n B& c Kinh có nhi& u lý do đ& t& ch& i &ng h& Nga: ngay trong n& c h& cũng có nhi& u vùng mu& n ly khai. Cho nên trong

Putin giảng bậy hay bậy rở i vào bậy

Tác Giả: Ngô Nhân Dáng

Thứ Hai, 13 Tháng 10 Năm 2008 12:00

---

tuän träc ngoäi träng Trung Quäc đã bäy tä “mäi quan ngäi” träc viäc Nga công nhän hai vùng mäi ly khai khäi Georgia tuyên bä đäc läp. Häi đäu năm nay, khi Nga lên án viäc các näc Tây Phäng công nhän Kosovo tuyên bä đäc läp, lúc đó Trung Quäc hoàn toàn äng häp träng cäa Nga. Näu Nga tiäp täc các hành đäng đäa các näc láng giäng, chäc thái đäc cäa Trung Quäc sä nghiêng vä phía Mä.

Trung Quäc có thä là mät näc đäc läi trong vä ông Putin đánh Georgia. Đäi väi Bäc Kinh, khi nào näc láng giäng phía Bäc cäa hä bä räi ä näi khác thì tät cho hä, nhät là khi näc Nga phäi lo đäi phó väi cä Âu Châu län näc Mä ä vùng Caucase. Nhiäu vùng tranh chäp giäa Nga và Trung Quäc vän còn đäc “cät täm trong tä länh” vì chäa ngã ngũ. Ngäi i Trung Hoa vän tiäp täc vät biên giäi sang Nga sinh säng, häp pháp hoäc không häp pháp. Trung Quäc phäi äng hä các näc Trung Á giät thä đäc läp väi Nga, đä bäo đäm nguän tiäp tä däu, khí, đä chính Trung Quäc không bä lä thuäc vào däu khí cäa Nga. Trung Quäc cũng đang đäu tä vào ngành däu khí cäa Iran và Iraq, däu tä đó có thä chuyän qua äng täi Trung Quäc. Trong cuäc cãi cä giäa Nga và các näc Tây Phäng, Trung Quäc tìm cách đäng ngoài, nói nhäng läi nhân nghĩa, và häng läi.

Còn Nga đang bä cô läp. Vä Nga tän công Georgia giúp cho nhäng näc đäi nghäch cäa Nga là Âu Châu và Mä đoàn kät väi nhau hän. Mät khác, nhäng näc láng giäng cäa Nga läi lo ngäi đä tìm cách đä phòng Nga nhiäu hän. Hä sä kät bän väi Mä, Âu Châu và Trung Quäc nhanh hän träc. Khi kinh tä các xä này càng liên kät väi thä giäi nhiäu hän thì các näc khác sä phäi quan tâm bäo vä hä nhiäu hän. Näc Nga sä bä cô läp hän vä ngoäi giao trong hàng chäc năm täi.

Mät đäc giä Nhät báo Ngäi i Viät đã viät thä nêu lên giä thuyät cho là chính phä Mä đã cä ý xúi ông täng thäng xä Georgia “làm bäy” đä cho ông Putin xua quân qua Georgia träng phät, đä ông Putin sa bäy. Chúng ta khó tin nhäng läi bàn kiäu “Mao Tôn Cäng” đó. Vì chính phä mät näc län nhä näc Mä không thä chäi nhäng trò nguy hiäm nhä väy; nguy hiäm đän tính mäng hàng trăm, hàng ngàn ngäi, mà häu quä không thä tính träc đäc sä ra sao. Ngäi i lãnh đäo näc Mä có thä quyät đänh sai läm, vì thiäu tin täc đäng, cũng nhä mäi ngäi väy. Nhäng hä rät khó làm nhäng viäc liäu lĩnh, vì hä đäu biät mình chäu trách nhiäm träc dân chúng, träc läch sä.

Tuy nhiên, khi mät nhà bình luän có uy tín quäc tä nhä ông Martin Wolf cũng nêu lên mäi nghi ngä đó, thì chúng ta phäi chú ý hän. Cuäi tuän väa qua, Martin Wolf đã viät trên nhät báo Fiancial Times ä London räng ông Putin đang muän gây mät cuäc tranh chäp väi Tây Phäng đä cäng cä uy tín và quyän hành cäa chính ông trên näc Nga. Còn ä Mä thì nhiäu ngäi i cũng muän läi näc Nga trä läi mät tình träng “chiän tranh länh” väi lý do khác. Chä cän mät vài ngäi i có tiäng trong chính träng Mä (không nhät thiät là nhân viên trong chính phä, và chä là không

Putin giảng bậy hay bậy rở i vào bậy

Tác Giả: Ngô Nhân Dáng

Thứ Hai, 13 Tháng 10 Năm 2008 12:00

---

phái), há chá cán nói xúi báy vài câu là ông táng tháng nác Georgia có thá táng bá. Ông nóng tát đem quân “tráng phát” đám cán đá Nam Ossetia đang sát hái ngái dân Georgia, táng ráng ông Putin sá không đáng tái mình! Và thá là mát cái báy đác tráng lên đá mái ông Putin tán tái! Trong khi đó thì hai đáng á Má đang tranh cá. Náu vá Georgia càng sôi nái, náu Nga vái Má càng công khai đáu kháu gay go, thì ai cũng biát đáng nào và áng cá viên nào sá thêm áu thá!

Tát cá cũng chá là nháng giá thuyát, không nên coi là sá thát chác chán.